

عنوان مقاله:

بررسی ویژگی ها و شیوه های به کارگیری تزئین تنگ بری در آثار معماری ایران صفوی و هند گورکانی

محل انتشار:

ماهنامه باغ نظر، دوره 18، شماره 104 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

مهرنوش سلطانی - کارشناس ارشد صنایع دستی، دانشکده هنرهای کاربردی، دانشگاه هنر، تهران، ایران.

صمد سامانیان - دانشیار گروه صنایع دستی، دانشکده هنرهای کاربردی، دانشگاه هنر، تهران، ایران.

مهرداد سلطانی - استادیار گروه معماری، دانشگاه زنجان، زنجان، ایران.

خلاصه مقاله:

بیان مسئله: تنگ بری یکی از عناصر وابسته به معماری در ایران عصر صفوی و هند گورکانی است. روابط فرهنگی و سیاسی صفویان و گورکانیان نقش بسزایی در تعامل و نفوذ هنر بین دو کشور داشته است، به طوری که بسیاری از هنرها از جمله هنر تزئینی «تنگ بری» که در هند با نام «چینی خانه» شناخته می شود، بر اثر همین تبادلات رونق یافته است. بر این اساس انجام مطالعه تطبیقی جهت بررسی این آثار به لحاظ ویژگی های شکلی و کاربرد آن در فضا سازی معماری ایران دوره صفوی و هند دوره گورکانی، مسئله اصلی این پژوهش است. این پژوهش با بررسی ویژگی های فرمی، نقوش و تکنیک های اجرای تنگ بری، نگرش متفاوت هنرمندان در شیوه های به کارگیری این تزئین در بناهای دو سرزمین را مشخص می کند. هدف پژوهش: بررسی تاثیر مراودات فرهنگی ایران دوره صفوی و هند دوره گورکانی بر روند تحول عنصر تنگ بری، شناخت ویژگی های شکلی و چگونگی به کارگیری این تزئین در بناهای دو کشور از اهداف اصلی پژوهش است. هدف ثانویه پژوهش استفاده از دانش به دست آمده از موضوع در طراحی زیورآلات و صنایع دستی است که البته در این مقاله به این موضوع پرداخته نشده است. روش پژوهش: پژوهش حاضر بر اساس تحلیل یافته های تاریخی و توصیف نقوش بر مبنای دانش نظری و بصری شکل گرفته است و شیوه های گردآوری اطلاعات شامل پیمایش میدانی بناها، مطالعه منابع داخلی و خارجی معتبر و کسب اطلاع از اشخاص صاحب نظر است. نتیجه گیری: این بررسی نشان می دهد عنصر تزئینی چینی خانه تحت تاثیر تنگ بری های ایران و طی روابط فرهنگی ایران و هند در دوره صفوی وارد هنر هندوستان شده است و به لحاظ گونه شناسی، به سه فرم کلی «محرابی»، «ظرفی» و «کتیبه ای» در تزئینات تنگ بری هر دو دوره صفوی و گورکانی قابل دسته بندی است. تکنیک ها و مصالح به کاررفته در نمونه های ایرانی و هندی دارای تفاوت هایی با یکدیگر بوده لیکن به صورت کلی تنگ بری های ایرانی با تنوع شکلی بیشتر، در فضا سازی داخلی کاربرد داشته اند. در مقابل نمونه های موجود در هند از تنوع در تکنیک های ساخت برخوردار بوده و بیشتر در نماسازی سطوح خارجی مورد استفاده قرار گرفته اند.

کلمات کلیدی:

تزئینات معماری، تنگ بری، چینی خانه، صفوی، گورکانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1408691>

